

Ηπατίτιδες και Ηπατοπάθειες: Οι Νέες Προκλήσεις της Σύγχρονης Ιατρικής

Από τον

Ηλία Ξηρουάκη MD, FEBGH

Ηπατολόγο – Γαστρεντερολόγο,
Συνεργάτη Ηπατολογικού Κέντρου
Ιατρικού Π. Φαλήρου

Τα τελευταία χρόνια ο τομέας της ηπατολογίας έχει επιτύχει μεγάλες προόδους που αφορούν στη διάγνωση και αντιμετώπιση όλων των παθήσεων του ήπατος. Τα καινούργια φάρμακα, οι συνεχείς βελτιώσεις στην απεικόνιση, η επεμβατική ενδοσκοπηση καθώς και σημαντικές εξελίξεις στην χειρουργική καθιστούν αντιμετωπίσιμες τις περισσότερες παθήσεις του ήπατος.

ΠΩΣ ΒΟΗΘΑΕΙ ΤΟ ΗΠΑΡ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΜΑΣ;

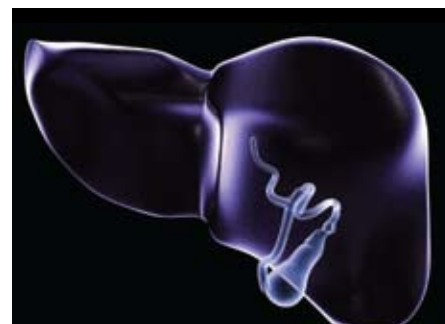
Το συκώτι μας (ήπαρ) αποτελεί την βαριά βιομηχανία του οργανισμού και βοηθάει στην:

1. Ρύθμιση της χοληστερόλης.
2. Ρύθμιση των τριγλυκεριδίων.
3. Αποθήκευση και μεταβολισμό της γλυκόζης (σακχάρου) και διατήρηση του φυσιολογικού επιπέδου σακχάρου σε περιόδους νηστείας.
4. Παραγωγή ουσιών που βοηθούν την πήξη του αίματος (παράγοντες πήξης).
5. Μεταβολισμό των τροφών.
6. Μεταβολισμό των περισσότερων φαρμάκων που χρησιμοποιούμε.
7. Μεταβολισμό του αλκοόλη και άλλων τοξικών ουσιών.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΗΠΑΤΟΣ;

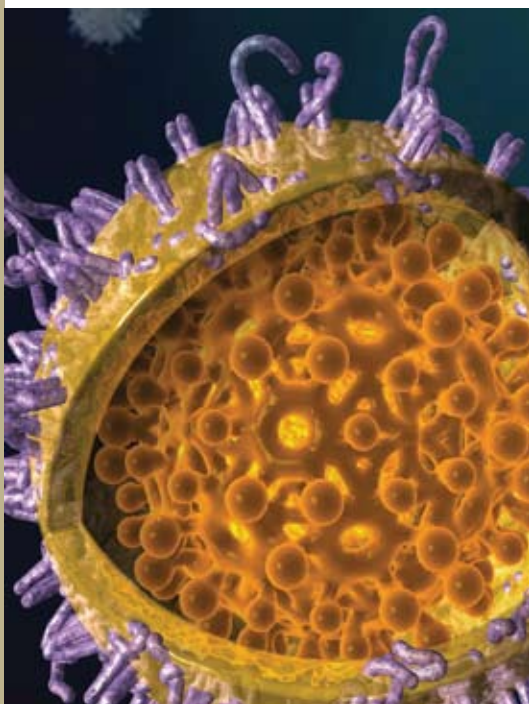
Οι συχνότερες ασθένειες του ήπατος είναι:

- 1) **Η μη αλκοολική λιπώδης νόσος του ήπατος ή λιπώδες ήπαρ.** Είναι αυτό που λέμε απλά λίπος στο συκώτι. Όμως σε σοβαρότερες μορφές μπορεί να αναπτυχθεί στεατοηπατίτιδα (φλεγμονή λόγω του λίπους) ή και κίρρωση (ουλές στο συκώτι). Αποτελεί μέρος του μεταβολικού συνδρόμου και περιλαμβάνει παχυσαρκία, διαταραχές χοληστερίνης και τριγλυκεριδίων, σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2 και αυξημένη αρτηριακή πίεση. Αποτελεί σημαντικό πρόβλημα αφού η συχνότητα του φτάνει και το 30% στον πληθυσμό. Έχει σημαντική οικογενειακή προδιάθεση και οι οικογένειες ασθενών με λιπώδες ήπαρ πρέπει να ελέγχονται.
- 2) **Η αλκοολική ηπατοπάθεια.** Η αυξημένη κατανάλωση αλκοόλη και οι συνέπειες του έχουν καταγραφεί εδώ και χρόνια στις δυτικές χώρες. Παθολογικές καταστάσεις προκαλούμενες από την χρήση της

αλκοόλης εμφανίζονται ακόμη και μεταξύ όσων θεωρούνται ως ήπιοι ή μέτριοι πότες (μικρή καθημερινή κατανάλωση στο σπίτι ή μετά την δουλειά, τα σαββατοκύριακα με την παρέα κλπ) και αυτό πολλές φορές σχετίζεται με την οικογενειακή προδιάθεση του κάθε ανθρώπου, την ηλικία έναρξης, το φύλο και τα χρόνια της χρήσης. Συχνότερα το πρόβλημα εμφανίζεται με την μορφή ηπατίτιδας, δηλαδή φλεγμονής στο συκώτι, αλλά πολλές φορές εξελίσσεται σε κίρρωση. Έχει φανεί σε μελέτες ότι χωρίς ιατρική συμβουλή και υποστήριξη το πρόβλημα του αλκοόλ παραμένει στο 70-80% των περιπτώσεων. Στον Ελληνικό χώρο μεγάλος αριθμός ασθενών αναζητά βοήθεια για νοσήματα που σχετίζονται με την κατανάλωση αλκοόλ, όπως ηπατοπάθειες, καρδιοπάθειες, καρκίνος, άνοια, ατυχήματα, εργατικά ή

αυτοκινητιστικά κλπ, χωρίς συνήθως να αντιμετωπίζεται σωστά το κυρίαρχο ζήτημα που είναι η διακοπή του αλκοόλ.

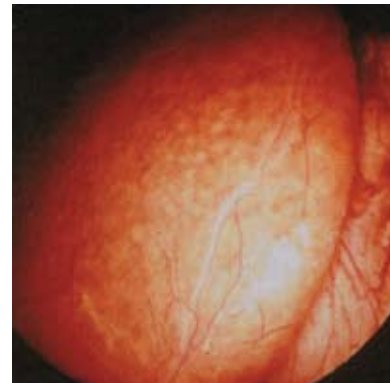
3) Οι χρόνιες ιογενείς ηπατίτιδες Β και C αποτελούν ένα μεγάλο πρόβλημα παγκοσμίως. Στην Ελλάδα το ποσοστό κυμαίνεται, ανά περιοχή, από 0,5 έως και 4%. Οι ηπατίτιδες προκαλούν πρόβλημα καθώς γιατί το 30% των ασθενών χωρίς την κατάλληλη θεραπεία εξελίσσεται σε κίρρωση. Στους ασθενείς με τεκμηριωμένη χρόνια ενεργό ηπατίτιδα οι καινούργιες θεραπείες επιτυγχάνουν πολύ υψηλά ποσοστά επιτυχίας.

4) Η φαρμακευτική ή τοξική ηπατίτιδα προκαλούνται από την αντίδραση κάποιων φαρμάκων και τροφών στο συκώτι μας. Πρέπει εγκαίρως να αναγνωρίζονται και να παρακολουθούνται με τακτικές εξετάσεις αίματος γιατί μπορεί να οδηγήσουν σε σοβαρή βλάβη του ήπατος.

5) Η αυτοάνοση ηπατίτιδα, η πρωτοπαθής χολική κίρρωση και η πρωτοπαθής σκληρυντική χολαγγειίτιδα είναι ασθένειες του ανοσοποιητικού συστήματος του οργανισμού μας που προσβάλλουν το συκώτι, το σύστημα της χολής και των χοληφόρων αγγείων. Η συχνότητα τους συνεχώς αυξάνεται τα τελευταία χρόνια.

6) Θρομβώσεις του συστήματος των αγγείων του ήπατος. Υπάρχουν παθήσεις που προκαλούν τη δημιουργία θρόμβων στο αίμα με συνέπεια την απόφραξη των αγγείων του συκωτιού και την εμφάνιση πόνου στην κοιλιά, διόγκωσης ή και αιμορραγίας. Η θρόμβωση της πυλίας φλέβας και των ηπατικών φλεβών χρειάζονται ειδικές απεικονιστικές και αιματολογικές εξετάσεις και άμεση θεραπευτική αντιμετώπιση.

7) Κίρρωση του ήπατος. Όλες οι ασθένειες που αναφέραμε μπορεί, μετά από χρόνια, να δημιουργήσουν ουλές στο συκώτι, δηλαδή κίρρωση. Η κίρρωση επηρεάζει τη λειτουργία του συκωτιού με αποτέλεσμα να εξελίσσεται σε ηπατική ανεπάρκεια. Τα προβλήματα του ασθενούς με ηπατική ανεπάρκεια είναι πολλαπλά και για να διατηρείται το καλό επίπεδο ζωής χρειάζεται τακτική παρακολούθηση και σωστή φαρμακευτική αγωγή. Συχνά αντιμετωπίζει και καταστάσεις που χρειάζονται νοσηλεία όπως η εγκεφαλοπάθεια (αλλοιές στη συμπεριφορά έως και κώμα),

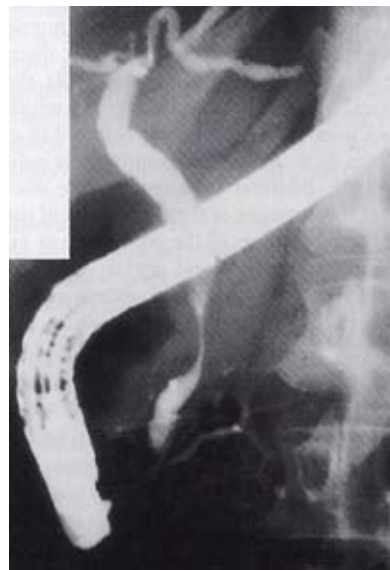

ο ασκίτης (το υγρό στην κοιλιά) και η αιμορραγία.

8) Ο καρκίνος του ήπατος αποτελεί πιθανή εξέλιξη μιας χρόνιας ηπατοπάθειας με ή χωρίς κίρρωση. Η έγκαιρη διάγνωση αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για την θεραπεία. Για το λόγο αυτό ο ηπατολόγος θα μας ζητήσει τακτική παρακολούθηση που δεν πρέπει να παραβλέψουμε.

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΗΠΑΤΟΣ. ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΑΥΤΟ;

Θα ξεκινήσουμε λέγοντας ότι παρά τις μεγάλες εξελίξεις στον τομέα της θεραπείας των ασθενειών του ήπατος **σημαντικότερο ρόλο συνεχίζει να έχει η πρόληψη και η έγκαιρη διάγνωση.** Η σωστή πρόληψη είναι απαραίτητη και μετά από συζήτηση με τον γιατρό μας πρέπει να προγραμματιστεί ο απαραίτητος τακτικός έλεγχος (Check up) όπως για παράδειγμα οι τρανσαμινάσες

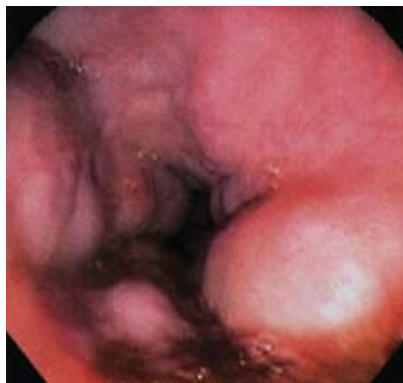
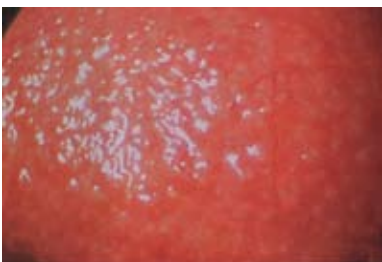
που δείχνουν εάν το συκώτι μας παρουσιάζει πρόβλημα. Επίσης μπορούν να προστεθούν και άλλες εξετάσεις που σχετίζονται με παράγοντες κινδύνου, όπως η παχυσαρκία, η κατανάλωση αλκοόλη, η υπέρταση, το οικογενειακό ιστορικό ηπατοπάθειας, οι σεξουαλικές συνήθειες κλπ. Αυτό χρειάζεται γιατί συχνά το συκώτι μας έχει πρόβλημα χωρίς να το καταλαβαίνουμε, δηλαδή χωρίς να εμφανίζονται συμπτώματα που θα μας οδηγήσουν στον γιατρό.

Στον τομέα της θεραπείας πρέπει να γνωρίζουμε ότι η **έγκαιρη διάγνωση** αποτελεί σημαντικό εργαλείο γιατί διευκολύνει τον ασθενή και τον γιατρό στο να επιτύχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Για να επιτευχθεί αυτό είναι πολύ σημαντικό όποιος έχει πρόβλημα με το συκώτι του να συμβουλευτείται έγκαιρα τον ηπατολόγο και να ακολουθεί τις οδηγίες του.

Τα τελευταία χρόνια εφαρμόζονται πολλές νέες μέθοδοι για τη διάγνωση και αντιμετώπιση των παθήσεων του ήπατος. Σήμερα υπάρχουν αλληλά και συνεχώς εμφανίζονται καινούργια φάρμακα για την αντιμετώπιση όλων των μορφών ηπατίτιδας.

Σημαντικό βήμα αποτελούν τα **νέα φάρμακα για την αντιμετώπιση της ηπατίτιδας Β και C** που επιτυγχάνουν υψηλά ποσοστά θεραπειών που φτάνουν το 80%. Στον τομέα της αλκοολικής ηπατοπάθειας εμφανίζονται νέες υποστηρικτικές φαρμακευτικές θεραπείες αλληλά και καινούργια μοντέλα για καλύτερη αντιμετώπιση στον τομέα ψυχολογικής ενίσχυσης με την εφαρμογή της γνωστικής και συμπεριφορικής θεραπείας. Η μη αλκοολική ηπατοπάθεια θεραπεύεται σήμερα με την σωστή διατροφική προσαρμογή αλληλά και την κατάλληλη φαρμακευτική υποστήριξη.

Μεγαλύτερη επιβίωση και καλύτερη ποιότητα ζωής επιτυγχάνουμε και σε **ασθενείς με κίρρωση**. Στον τομέα αυτό έχει επιτευχθεί εξέλιξη στην πρόληψη και αντιμετώπιση επιπλοκών όπως η αιμορραγία, η εγκεφαλοπάθεια και ο ασκίτης. Για παράδειγμα, επείγουσες καταστάσεις,

Ο πρωτοπαθής καρκίνος του ήπατος αντιμετωπίζεται σήμερα με αρκετές μεθόδους. Οι κυριότερες επεμβατικές μέθοδοι αντιμετώπισης είναι η χειρουργική αφαίρεση του όγκου, και η νέκρωση με χημειοεμβολισμό ή ραδιοσυχνότητες.

όπως η αιμορραγία από κίρρους του οισοφάγου, αντιμετωπίζεται σήμερα στο 80% των περιπτώσεων επιτυχώς με **ενδοσκοπική θεραπεία**. Ένα μικρό ποσοστό ασθενών θα χρειαστεί όμως και ειδικές τεχνικές για τον έλεγχο της αιμορραγίας όπως ο **εμβολισμός αγγείων**.

Ο **πρωτοπαθής καρκίνος του ήπατος** αντιμετωπίζεται σήμερα με αρκετές μεθόδους. Οι κυριότερες επεμβατικές μέθοδοι αντιμετώπισης είναι η **χειρουργική αφαίρεση του όγκου**, και η **νέκρωση με χημειοεμβολισμό ή ραδιοσυχνότητες**. Υπάρχουν, επίσης, καινούργια φάρμακα με σημαντικά αποτελέσματα.

Η σωστή διαχείριση ενός ασθενούς με καρκίνο του ήπατος προϋποθέτει την λήψη θεραπευτικών αποφάσεων από συμβούλιο ιατρών που εκτός του ηπατολόγου και του χειρουργού ήπατος περιλαμβάνει ιατρό ογκολόγο και ακτινολόγο.

Είναι λοιπόν φανερό ότι η γκάμα των ηπατικών νοσημάτων είναι μεγάλη όπως και το εύρος των θεραπευτικών παρεμβάσεων. Για το λόγο αυτό η σύγχρονη αντιμετώπιση ασθενών με ηπατικά νοσήματα απαιτεί την ύπαρξη μιας εξειδικευμένης και έμπειρης ομάδας ιατρών.

ΤΟ ΗΠΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ

Με την φιλοσοφία της πλήρους κάλυψης των ασθενών με παθήσεις του ήπατος, σύμφωνα με τα σύγχρονα διεθνή στάνταρ, δημιουργήθηκε το Ηπατολογικό Κέντρο του Ιατρικού Π. Φαλήρου. Είναι ένα πλήρως οργανωμένο κέντρο που υποστηρίζεται από εξειδικευμένη ομάδα γιατρών και βοηθητικού προσωπικού. Στο Ηπατολογικό Κέντρο πραγματοποιούνται όλες οι απαιτούμενες αιματολογικές εξετάσεις και εφαρμόζονται όλες οι σύγχρονες φαρμακευτικές θεραπείες. Το κέντρο διαθέτει ένα οργανωμένο γαστρεντερολογικό τμήμα με δυνατότητες απλής ενδοσκοπικής αλληλά και προχωρημένων ενδοσκοπικών επεμβάσεων, όπως η απολήνωση κίρσων, η ενδοσκοπική παλινδρομη χολαγγειογραφία και το ενδοσκοπικό υπερηχογράφημα. Επίσης, το τμήμα απεικόνισης είναι εξοπλισμένο με τελευταίας τεχνολογίας υπερηχογράφο με Doppler, αγγειογράφο, αξονικό και μαγνητικό τομογράφο για την διενέργεια διαγνωστικών και επεμβατικών πράξεων, όπως η κατευθυνόμενη βιοψία ήπατος, οι αιμοστατικές τεχνικές και οι τεχνικές εμβολισμού και χημειοεμβολισμού. Τέλος, τα σύγχρονα χειρουργεία καλύπτουν τις ανάγκες για πιθανές επεμβάσεις ήπατος και χοληφόρων με αντίστοιχη υποστήριξη από μονάδα εντατικής θεραπείας. ♦